

ÚTTHEIMURINN

Automatiseringin rakar amerikansku arbeiðararnar

Automatiseringin rakar nú amerikansku arbeiðararnar rætuliga hart. Arbeiðið í iðnaðinum minskar, og síðan 1957 er talið av arbeiðarum minnað við 775.000. Samstundis er iðnaðarframleiðslan vaksin við 3 prosentum um árið. Tað eru maskinurnar ið hava tikið arbeiðið frá arbeiðarunum.

Amerikanska blaðið »Life« hevur havi ein blaðmann á rundferð í USA. Átlanin var at kanna eftir, hvi fakfeløgini høvdu so stórt vald

TEY VÓRU IKKI

SO STERK KORTINI

Tá hann rætulga legði seg út í kanningararbeiðið rakti hann við, at fakfeløgini kortini ikki vóru so sterk, heldur ikki so rík. Tey misla limir og eru bangin fyri automatiseringini.

Blaðmaðurin sigur, at automatiseringin er størsta spökisi USA's í dag.

Hann sigur frá einari maskinu, Milwaukee-Matic. Hon hevur eitt battari við 961 verktoyslutum, og hann kann taka tað amboðið, hon hevur brúk fyri til eitthvørt maskinarbeiði eftir 8 — ofta sekundum! Henda maskinan ger sama arbeiði, sum 18 menn.

Eín fakfelagsmaður segði:

«— Í dag er ikki brúk fyri 40 pst. av okkara verktoysmonnum og 50 pst. av okkara maskinpassarum. Um vit ikki fáa styrti arbeiðsdag, verða 60 pst. av okkara limum arbeiðsleysir.

MASKINURNAR AV-

LOYSA MANNAKRAFTINA

»Life«-blaðmaðurin sigur:

— Henda maskinan umboðar automatation, og automatation umboðar framburð, hon ger vørur til lægri prisir, sum gera at fólk hava ráð at keypa, og soleiðis er hon eitt lið í landsins fíggarilívi. Men

SKÚLIN

BERT 9 PST. AV ARBEIÐARABORNUNUM STUDENTSÞRÓGV

Formaðurin fyri donsku gymnasiulærarunum B. Baunsgaard, adjunktur, hevur kannað eftir, hvadani børnini koma, ið lúka studentsþrógv. Tá minst parturin kemur frá arbeiðarheimunum hevur hann beinleiðis sett fram uppskot um, at arbeiðararorðslan skipar sínar egnu studentaskúlar, fyri at eisini arbeiðarabørnini skulu hava somu líkindi at vinna sær lærdóm sum ríkmannabørnini.

I 1970 rokna teir við, at 13 pst. av øllum ungfolkunum í 17—18 aldrinum fara at hava lokið studentsþrógv, men spurningurin er, hvussu teir ráðandi skulu bera seg at fyri at arbeiðarabørnini kunnu teljast við í mun til stóðina av hesi staði í samfelagnum.

Hvussu stórir partur av studentunum kemur frá teim ymisku

hon tekur arbeiðið frá menniskjunum.

Fyri 200.000 amerikanarar er automatationin vorðin ein vanlukka. Hon lúdi aftanfyrir mót-mælisgongu negaranna til Washington — teir kravdu arbeiði eins væl og frælsi.

— Eg mátti byrjað av nýggjum, segði ein arbeiðari. Alt tað, eg við slúði havi lært í mong ár, er mær til onga nyttu — nyttuleyst og óökonomiskt í mun til tær maskinurnar, ið nú gera mitt arbeiði.

VIÐMERKING

Harra Símun Pauli Jacobsen og rentuleysalánini

VILLEIÐIR HANN VIÐ VIJLA ELLA ER HANN SO HALV
GUNVITANDI, AT HANN TALAR Í GÓÐARI TRUGV?

At sameindu tjóðirnar hava veitt teimum sokallaðu undirútviklaðu og neyðstøddu londunum ovurstórán stundning á ymiskan hátt, er vist teir flestu skilamenn fullkomuliga greiðir yvir.

Ymiskir hava studningshættir verið.

Summi londini hava fingið beinleiðis rúgvur av matvörum fyri at slokkja svongdina hjá teimum liðandi og svoltandi.

Við hvørt, har ið møguleiki hevur verið at hjálpt við tekniskari hjálpi, hava tey undirútviklaðu londini fingið hana.

I øðrum fíri hevur alheimsbankin hjá teimum Sameindu tjóðunum veitt heilt bilig lán, ja, við hvørt rentufri lán og i øðrum fíri studningslán, t. v. s. bæði rentufri og avdráttarfri lán, ið verða avskrivna yvir eitt ávíst áramál.

Men tey lond, sum fáa hesi lán, eru undirútviklað, har ið hin stóra fjóldin heilt ongan skúla hevur, altsó flestu ibúgvamir eru analfabatar, hvorki fírir at skriva ella lesa. Vinnulivið stendur á steinaldarstøði. Eingin sosial forðorg ella onnur løgfest hjálpskipan til tey treingjandi o. s. fr.

Millum tilik lond verða Føroyar ikki roknaðar. Og eingin Føroyingur vil heldur hava Føroyar at teljast millum hesi óútviklaðu londini.

Her er fólkaskúli fyri øll, og nú er atkomuligt hjá teimum flestu til hægri skúlar.

Vinnuliga kunnu vit heldur ikki verða roknað millum óútviklaðu londini, hóast her eru stór tøk at taka og nógva at vinna enn, áðrenn Føroyingar kunnu sigast at standa

Arbeiðarar	9
Jørðarbrúkarar	9
Lærd fólk	30 pst.
Starvs- og ttenastufólk	25
Sjálvvinmandi	20
Fólkaskúlaráðgjafar	7

AT KENNA MASKINUNA OG TRÝSTA Á KNAPPIN

Hvørja ferð teir selja tilikar maskinur at taka sær av arbeiðinum í iðnaði fyrri menniskju, leggja teir ein serstakan skatt aftrat soluprisinum. Hann skal nýstast til kanningar av øllum teimum menniskjansligu trupulleikum, ið standast av arbeiðsloysinum, sum fylgir í kjalarvörinum av automatiseringini.

Eín maskinpassari sigur:

— Alt, eg havi at gera, er at trýsta á ein knapp og so standa og hyggja at maskinuni, meðan hon ger arbeiðið. Tað reður bara um at minnst til, hvussu maskinan er vorðin og finna hana aftur, tá ein kemur til arbeiðis.

á máli vinnuvegaliga.

Heldur ikki kann sigast, at vit eru vega- og samferðstuleysir, um tað av sonnum kann verða sagt, at stórarbeiði og stórtøk eru at útinnu hjá okkum viðvikjandi vegasambandinum, havnaútbyggingini og skipasambandinum, áðrenn vit kunnu siga, at vit kunnu leggja armarnar niður á áralunnarnar og hvíla okkum í framtakstrembanini.

Omettiligt er at gera fyri framtakslit fólk her á landi.

Tað grettur ikki.

Men kortini eru vit minni enn so, so illa farnir, at vit kunnu merkjast sum undirútviklaðir í tann mun sum hjálpin til veruliga óútviklað lond forúsetur hjá teimum Sameindu tjóðunum.

Og tá ið vit soleiðis ikki kunnu og ikki verða roknað sum hoyrandi til eina undirútviklaða tjóð, veit hvør maður, at talanin um rentufri lán frá alheimsbankanum ella øðrum stovnum innanfyri tær Sameindu tjóðirnar er villileiðandi: Slík lán kunnu ikki verða veitt okkum.

Vitandi at so er, er tað villileiðandi og ósonn skiving at royna at bílla fólk inn, at vit Føroyingar kunnu rokna við rentufrium lánun frá alheimsbankanum.

Hetta er so ofta sagt av okkum.

Men vil onkur av eini ella aðrari grund ikki trúgva okkum, má tað kunna vegleiða og upplýsa hann um sannleikan, at nú sita júst teir menn, sum undan valinum talaðu um rentufri lán og onnur lagalig alheimslán, fyr borgum her á landi, men teir hava enn ikki fingið nakað alheimslán og enn og minni nakað rentufri alheimslán. Og tað er ikki tí, at teir ikki hava roynt. Tað siga teir, at teir hava gjørt. Og teir siga sjálvir enn, at teir kunnu ikki fáa nakað alheimslán uttan státsveðhald.

Lisitatióin

Jørðarbeiði í samband við legging av 380 metrum av 4" vatnleiðningi við Varðagotu verður við hesum boðið út alment.

Lisitatióntilfarið fæst til láns ímóti kr. 50,— í veðhaldi á býarverkfrøðingaskrivstovu frá 11. í hesum.

Skrivligt boð í afturlatnum brævbjálva, merktur »Boð uppá vatnleiðningsarbeiði við Varðagotu« verður at senda, býarverkfrøðingaskrivstovu í seinasta lagi mándagin 18. november 1963, kl. 16.00. Tá verða tey innkomnu boðini opnað, og kunnu teir ið bjóðað hava vera hjástaddir.

TEKNISKA NEYND TÓRSHAVNAR BÝRÁÐS

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantórið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

FROÐBIAR SOKNAR KOMMUNA

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

læknin

Fekk plastikkhjarta, men doyði

Amerikanskir læknar hava tikið sjúka hjarta hjá eini býnum

Og tað skyldast als ikki sambandinum við Danmark, at hetta krav um státsveðhald verður kraft, men einans tí, at vit enn eru so ókendir, ov smáir og ov fáir at kunna víga nógv mikió fíggariliga hjá teimum stóru alheimslánarunum og alheims lánistovnum, tí um so var, vildi ikki Keypmannahavnar kommuna, sum eisini er ein partur og ein enn og meiri intigerið partur av Danmarkar ríki enn Føroyar, ikki heldur kunna fingið útlendsk lán uttan státsveðhald. Og tað hevur Keypmannahavnar kommuna fingið áður, og júst í hesum døgum hoyrist í blaðum og útvarpi, at Keypmannahavnar kommuna hevur fingið stórt lán í Sveits, hevur fingið tað uttan státsveðhald.

Soleiðis er veruleikin. Sannleikin.

Og tá ið ein maður sum Simun Pauli Jacobsen, roknskaparforari SEV's, ið ein annars hevði havt hug til at talt millum okkara hampamenn, skrivur sum, at tað ikki vildi staðist á hjá okkum at fingið ógrýnni av rentufrium lánun frá alheimsbankanum hjá Sameindu tjóðunum, m.á. hann annaðhvørt bara vera hálvgunvítandi, ella er tað so galið við honum, at hann venuliga telist teirra millum, sum hava hildið og halda fram, at ætlanin halgar meðaliðe fyri at ná málið — og hvat ið tjóðveldisfólksins mál er, vita vit øll.

Hin størsti illvilja og mistreysti til Danmark fyri at skapa ein loysingarhug frá Danmark.

Huston í Texas burtur og sett eitt plastikk-hjarta í staðin fyri Operationin eydnaðist; men trupulleikar, sum komu uppi gjordu at maðurin doyði fyra dagar seinri.

Harvið er prógvað, at tað ber til at taka eitt sjúkt hjarta burtur og seta eitt annað í staðin fyri.

Læknarnir hava gjørt nógvvar royndir við hundum og djórum og siga seg hava lært so nógv nú,

at teir longu hava lagt til rætts fleiri »Górar hjartaoperationir« og kenna seg ivaleysar í, at tað fer at bera væl til at seta nýggj hjörtu í mammalikamið, tá tey »gomlue« ikki orka meira.

HANDIL

FLEIRI KRAMBÚÐIR Í SOMU KOMMUNU

Grein 26 í handilslóginum sigur, at samí keypmaður ella handilsfelag ikki má hava meira enn eina krambúð — útsölu — í somu kommunu.

Nevnd hevur sitið til kanningar av hesum máli, og eru fleiri nevndarlimirnir av teirri áskoðan, at henda grein verður heilt avtikin.

Fyribils-úrslitið hjá nevndini er tó, at krambúðarloynvini til einstaklingar ella feløg skulu lætast eftir hesum reglum í mun til íbúgvartalid í kommununum:

15.000 íbúgv	1 kramb.
15.000—50.000 íbúgv	2 kramb.
50.000—100.000 íbúgv	3 kramb.
og omanfyri 100.000 íbúgv	1 krambúð aftrat fyri hvørjar 50.000 íbúgv.